

Arbetsordning för Mellösa kyrkofullmäktige

Ordförande

1 § Det år då ordinarie direkta kyrkoval ägt rum väljer de nyvalda kyrkofullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium).

Presidiet väljs för samma tid som övriga ledamöter.

2 § Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kyrkofullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid skall den äldste av dem vara ålderspresident.

Tid och plats för sammanträden

3 § Vid årets sista sammanträde beslutar fullmäktige när ordinarie sammanträden skall hållas under det följande året.

4 § Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde skall ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet skall snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på församlingens anslagstavla.

5 § Kyrkofullmäktige sammanträder i Mellösa församlingshem eller Kyrkans Hus, Hälleforsnäs.

Ordföranden får efter samråd med vice ordföranden bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

6 § Om kyrkofullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan kyrkofullmäktige besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar kyrkofullmäktige genast, när och var sammanträdet skall fortsätta.

Om kyrkofullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet skall fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Handlingar till sammanträdena

7 § Kyrkorådets och övriga utskotts förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare för sammanträdet.

Frågor enligt 3 kap. 38 § kyrkoordningen bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

8 § En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, skall snarast anmäla detta till kyrkofullmäktiges sekreterare. Ordföranden eller sekreteraren låter kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Om tiden medger det, skall ersättaren kallas skriftligt.

9 § Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

10 § Det som sagts om ledamot i 8 och 9 §§ gäller också för ersättare, som kallats till tjänstgöring.

11 § Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare skall träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop

12 § En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör skall finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslistan.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordförande anser att det behövs.

Protokolljusterare

13 § Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 12 §, väljer kyrkofullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Yttranderätt vid sammanträden

14 § Ordföranden och vice ordföranden i kyrkorådet eller annat utskott vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

15 § Revisorerna får delta i överläggningen när kyrkofullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när kyrkofullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

16 § Församlingens tjänsteman för ekonomi får delta i överläggningen i alla ärenden.

Talarordning vid sammanträden

17 § Den som har rätt att delta i kyrkofullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Han eller hon har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för ett genmäle med anledning av vad en talare anför. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta ifrån honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Yrkanden

18 § När kyrkofullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte kyrkofullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs skall den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Omröstningar

19 § När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppslagslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, skall den nya omröstningen genomföras omedelbart.

20 § En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning skall uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig

1. om den upptar namnet på någon som inte valbar,
2. om den upptar flera eller färre namn än det antal som skall väljas,
3. om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finnas särskilda föreskrifter i 39 kap. kyrkoordningen.

Motioner

21 § En motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En motion väcks genom att den ges in till ordf. eller sekr. på pastorsexpedition.

En motion får också lämnas vid ett sammanträde med kyrkofullmäktige.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Frågor

22 § En fråga skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

Den bör ges in till kyrkofullmäktiges ordförande eller sekreterare senast 14 dagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Frågan bör besvaras under det sammanträde då den ställdes.

Valberedning

23 § På det första sammanträdet med nyvalda kyrkofullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av 3 ledamöter och lika många ersättare.

Bland ledamöterna väljer kyrkofullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen skall lägga fram förslag i alla valärenden som kyrkofullmäktige skall behandla med undantag av valen av kyrkofullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Kyrkofullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Justering av protokollet

24 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Kyrkofullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

Expediering m.m.

25 § Kyrkorådet och församlingens revisorer skall alltid tillställas hela protokollet.

Utdrag ur protokollet skall dessutom tillställas de utskott, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kyrkofullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Kommentar till arbetsordning för kyrkofullmäktige

Ordförande

1 § Enligt 3 kap. 11 § kyrkoordningen skall kyrkofullmäktige bland sina ledamöter välja ordförande och vice ordförande. Det ankommer på fullmäktige att bestämma tiden för deras uppdrag. I förslaget till arbetsordning anges att mandattiden skall vara samma som för övriga ledamöter, dvs. fyra år, och att fullmäktige skall utse två vice ordförande, en förste och en andre.

Det bör noteras att presidiet, dvs. de som fått ordförandeuppdraget, inte är något organ. Ordförandens rättigheter och skyldigheter ankommer därför inte på presidiet utan på ordföranden ensam. Eftersom presidiet inte är något organ kan ordföranden och vice ordföranden inte utses genom en valhandling. Posterna skall besättas en efter en.

2 § När de nyvalda kyrkofullmäktige sammanträder första gången för att förrätta erforderliga val finns ingen vald ordförande. Vedertagen praxis är att låta ålderspresidenten fungera som ordförande till dess det valts ett presidium. Denna praxis har skrivits in i förslaget.

Tid och plats för sammanträden

3 § Enligt 3 kap. 12 § kyrkoordningen ankommer det som huvudregel på kyrkofullmäktige att bestämma när ordinarie sammanträden skall hållas. I förslaget till arbetsordning anges att detta skall beslutas vid årets sista sammanträde. Normalt brukar det behövas minst två sammanträden per år, ett på våren och ett på hösten. Märk bestämmelsen i 47 kap. 6 § kyrkoordningen som anger senaste dag för budgetfastställelsen. Budgetsammanträdet får därför inte hållas senare än den 15 november.

För kyrkofullmäktige i församlingar som ingår i samfällighet torde det i regel räcka med ett sammanträde per år. Dessa församlingars kyrkofullmäktige skall ju inte besluta om budget och kyrkoavgift och inte heller om årsredovisning och ansvarsfrihet, se 3 kap. 6 § kyrkoordningen. De skall däremot årligen fatta beslut om mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen i anslutning till församlingens budgetäskanden enligt 47 kap. 13 § kyrkoordningen.

Observera bestämmelsen i 3 kap. 13 § kyrkoordningen som anger att de nyvalda måste sammanträda under valåret för att välja bl.a. kyrkoråd och ev. övriga utskott.

4 § Bestämmelsen ger ordföranden rätt att i undantagsfall ändra i den av fullmäktige beslutade sammanträdesplanen.

5 § Bestämmelsen avser att reglera platsen för sammanträdena. På samma sätt som gäller för tiden för sammanträde ges ordföranden även en rätt att bestämma annan plats för ett sammanträde.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

6 § Som huvudregel bör gälla att ett fortsatt sammanträde skall kungöras på vanligt sätt. Om ett sammanträde som avbryts skall fortsätta inom en vecka kan dock dessa bestämmelser inte följas. Därför har i tredje stycket tagits in en regel om att någon kungörelse inte behöver utfärdas i en sådan situation. Det är dock viktigt att de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts blir underrättade om när och var sammanträdet skall fortsätta. Det har därför tagits in en föreskrift som ålägger ordföranden att svara för detta.

Handlingar till sammanträden

7 § Det är viktigt att ledamöterna och ersättarna före ett fullmäktigesammanträde får del av handlingarna i de ärenden som tagits upp på föredragningslistan. I undantagsfall kan dock en annan ordning accepteras, t.ex. i brådskande ärenden.

Eftersom fullmäktiges förhandlingar är offentliga kan det också vara lämpligt att handlingarna i varje ärende finns tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen. Någon särskild bestämmelse om detta torde dock inte erfordras i arbetsordningen.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

I 3 kap. 17-19 §§ kyrkoordningen finns bestämmelser om ersättarnas tjänstgöring. De föreslagna bestämmelserna i 8-11 §§ i förslaget till arbetsordning innebär en komplettering av kyrkoordningen på denna punkt.

8 § Arbetsordningen anger här till vem anmälan om hinder skall göras och vem som skall se till att ersättare kallas. Som alternativ till att anmälan skall ske till fullmäktiges sekreterare kan exempelvis anges fullmäktiges ordförande.

9 § Huvudregeln bör vara att den ersättare som står i tur att tjänstgöra skall kallas in både när hinder anmäls i förväg och när hinder uppkommer under ett pågående sammanträde. När hinder uppkommer för en ledamot eller en ersättare som tjänstgör vid ett sammanträde, skall ordföranden således kalla in den ersättare som står närmast i tur att tjänstgöra. Detta har också skrivits in som huvudregel. Ordföranden har att bedöma om det är lämpligt och praktiskt möjligt att kalla in en ersättare som inte är närvarande vid sammanträdet. Ibland kan detta klaras t.ex. genom ett snabbt telefonsamtal. I uttrycket "tillgänglig" ligger alltså att en ersättare är närvarande vid sammanträdet eller är lätt att nå.

10 § Samma regler som gäller för ledamöter skall också tillämpas för ersättare som har kallats till tjänstgöring och som får hinder samt för ersättare som tjänstgör vid ett sammanträde men som inte kan vidare delta i sammanträdet. En föreskrift om detta finns i denna paragraf.

11 § Här anges att ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare skall få börja tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Normalt bör inträde inte ske under pågående handläggning av ett ärende. Det sägs därför att detta bör ske endast om det föreligger särskilda skäl för det. Ett skäl kan vara att det ärende som behandlas är omfattande, t.ex. budgeten. Ett annat skäl kan vara att beslutsförhet föreligger endast om en ersättare träder in.

Kraven på särskilda skäl behöver knappast ställas speciellt högt. Således bör ett godtagbart skäl vara att de valda grupperingarnas styrkeförhållanden rubbas om en ledamot eller en tjänstgörande ersättare lämnar ett sammanträde under pågående handläggning av ett ärende. En ersättare bör då träda in.

I förslaget anges för övrigt att inträde inte "bör" ske under pågående handläggning av ett ärende. Regeln är således inte absolut.

Upprop

12 § Det är lämpligt att det finns någon form av uppslagslista vid sammanträdet och att den är tillgänglig under hela sammanträdet. Därmed finns knappast anledning att detaljreglera uppslagslistans innehåll eller hur den skall föras. Detta är rent praktiska frågor.

Protokolljusterare

13 § Arbetsordningen bör innehålla föreskrifter om formerna för justeringen av protokollet. Av 3 kap. 43 § kyrkoordningen framgår endast att protokollet skall justeras senast 14 dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige bestämt. I denna arbetsordning anges därutöver att det skall väljas två justerare samt att ordföranden bestämmer tid och plats för justeringen.

Yttranderätt vid sammanträden

Rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har naturligtvis ledamöterna och tjänstgörande ersättare. Denna rätt har även kyrkoherden enligt 3 kap. 23 § kyrkoordningen, men utan rösträtt. Han eller hon har dock rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Andra som enligt kyrkoordningen har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar finns angivna i 3 kap. 56 § punkterna 8 och 9 i kyrkoordningen. Bestämmelserna gäller för samfällda kyrkofullmäktige och avser sådana ärenden som särskilt angår en församling. Kyrkorådets ordförande och vice ordförande har då rätt att delta i överläggningarna även om han eller hon inte är ledamot i samfällda fullmäktige. Även kyrkoherden i den församlingen har på motsvarande sätt rätt att delta i överläggningarna.

Förslaget till arbetsordning innehåller i 14-16 §§ bestämmelser om vilka utöver de i kyrkoordningen angivna som har yttranderätt.

14 § Denna bestämmelse riktar sig enbart till ordföranden eller vice ordföranden i kyrkoråd eller annat utskott som inte tillika är ledamot i kyrkofullmäktige. Är vederbörande ledamot i fullmäktige har han ju redan i den egenskapen rätt att delta både i överläggningen och besluten.

15 § Här regleras revisorernas yttranderätt för de fall de inte tillika är ledamöter i fullmäktige. Eftersom kyrkoordningen inte ger dem sådan rätt är det rimligt att detta regleras i arbetsordningen.

16 § Det kan vara lämpligt att den ledande administrative tjänstemannen får rätt att delta i överläggningarna vid kyrkofullmäktiges sammanträden. Om man vill ha den ordningen bör detta regleras i arbetsordningen, vilket föreslås i denna paragraf.

Talarordning och ordningen vid sammanträden

17 § Det finns inga bestämmelser i kyrkoordningen som reglerar talarordningen vid sammanträden. Det kan därför vara lämpligt att i reglementet ange regler för detta. Det som föreslås i 17 § motsvarar i stort vad som i allmänhet brukar tillämpas.

Yrkanden och omröstningar

18 och 19 §§ Det som föreslås i paragraferna stämmer överens med vad som kan kallas för "god sammanträdesordning". Om bestämmelserna tillämpas på ett riktigt sätt torde någon risk för oklarhet vid beslutsfattandet knappast föreligga.

20 § Bestämmelsen reglerar valsedelns innehåll och utformning vid majoritetsval. Hur valsedelns skall se ut vid proportionella val finns reglerat i 39 kap. kyrkoordningen.

Motioner

21 § Kyrkofullmäktige skall besluta i ett ärende som har väckts av en ledamot genom en motion. Detta framgår av 3 kap. 24 § kyrkoordningen. Märk även bestämmelsen i 29 § i samma kapitel.

I arbetsordningen har i 21 § föreslagits vad som bör gälla när en motion skall väckas.

Frågor

22 § I 3 kap. 38 § kyrkoordningen finns bestämmelser om frågor i fullmäktige. I kyrkolagen fanns både begreppet interpellation och fråga som en möjlighet för den enskilde ledamoten i fullmäktige att ställa ordföranden eller enskilda ledamöter i kyrkorådet eller ett utskott "till svars". Dessa båda kontrollmedel har i kyrkoordningen sammanslagits till begreppet "fråga". Även om det inte är reglerat i kyrkoordningen är tanken med frågeinstitutet att samtliga ledamöter i fullmäktige skall kunna delta i den eventuellt efterföljande debatten. Det bör noteras att en fråga i fullmäktige aldrig kan föranleda något beslut. För att uppnå detta måste ledamoten i stället väcka en motion.

I 22 § i förslaget till arbetsordning anges vad som bör gälla när en ledamot vill ställa en fråga. Den föreslagna ordningen med krav på skriftlighet och viss tid före sammanträdet syftar till att ge den tillfrågade möjlighet att förbereda sig inför det sammanträde när frågan skall ställas.

Valberedning

23 § Valberedning är inte något obligatoriskt organ och det finns därför inga bestämmelser i lag om detta i kyrkoordningen. Genom att i arbetsordningen ta in bestämmelser härom ges viss stadga åt de former i vilka valberedningen skall arbeta.

Justering av protokollet

24 § Reglerna om justering av protokollet finns i 3 kap. 43 § kyrkoordningen. Där föreskrivs att ett protokoll skall justeras senast 14 dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt. Fullmäktige får inte justera protokollet från ett föregående sammanträde, såvida inte justeringen görs på ett sammanträde inom den föreskrivna fristen på 14 dagar. I undantagsfall kan det bli nödvändigt att överlämna justeringen till fullmäktige, t.ex. om justerarna i något väsentligt avseende inte kan enas om innehållet i protokollet. Tidsfristen får då överskridas.

Möjligheten att justera en paragraf omedelbart behövs. I tredje stycket har därför en bestämmelse tagits in om detta. För att en paragraf skall kunna justeras omedelbart bör den redovisas skriftligt. En föreskrift om detta har också tagits in.

Expediering m.m

25 § Det är lämpligt att i arbetsordningen ha med en bestämmelse om vilka som skall tillställas kyrkofullmäktiges protokoll samt hur fullmäktiges skrivelser skall undertecknas.